

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN VĂN SƠN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ, BẢO VỆ RỪNG
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN, 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

PHAN VĂN SƠN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP
NÂNG CAO HIỆU QUẢ QUẢN LÝ, BẢO VỆ RỪNG
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN TÂN SƠN, TỈNH PHÚ THỌ**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã ngành: 8 62 01 15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. KIỀU THỊ THU HƯƠNG

THÁI NGUYÊN, 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan Luận văn thạc sỹ mang tên “***Đánh giá thực trạng và đề xuất giải pháp nâng cao hiệu quả quản lý, bảo vệ rừng trên địa bàn huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ***” là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong Luận văn là hoàn toàn trung thực và chưa từng được công bố trong bất kỳ công trình nào khác dưới mọi hình thức.

Tôi xin chịu trách nhiệm trước Hội đồng Bảo vệ Luận văn về lời cam đoan của mình.

Thái Nguyên, tháng 05 năm 2020

Tác giả

Phan Văn Sơn

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình học tập và thực hiện làm luận văn tốt nghiệp theo chương trình đào tạo Thạc sĩ của Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên. Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được nhiều sự giúp đỡ nhiệt tình của nhiều tập thể và cá nhân.

Nhân dịp này, tôi xin bày tỏ sự biết ơn sâu sắc tới tiến sỹ Kiều Thị Thu Hương giáo viên trực tiếp hướng dẫn khoa học và tận tình giúp đỡ tôi trong suốt quá trình thực hiện đề tài.

Qua đây tôi xin chân thành cảm ơn Ban giám hiệu Trường Đại học Nông Lâm, Phòng Đào tạo, các thầy cô giáo đã bổ sung, cập nhật kiến thức khoa học bổ ích cho tôi. Tôi xin chân thành cảm ơn tập thể, cá nhân: Ban quản lý VQG Xuân Sơn, Chi cục thống kê huyện Tân Sơn, Hạt Kiểm lâm Tân Sơn, UBND các xã: Xuân Sơn, Thu Cúc, Kim Thượng và các hộ gia đình đã cùng làm việc, cung cấp thông tin, tài liệu quý giá cho tôi trong quá trình xây dựng luận văn.

Mặc dù đã hết sức cố gắng xong do về điều kiện thời gian, nhân lực, trình độ và điều kiện nghiên cứu nên luận văn không thể tránh những thiếu sót nhất định. Tôi mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp quý báu của các thầy, cô giáo, các nhà khoa học và đồng nghiệp để bản luận văn tốt nghiệp của tôi được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 03 năm 2020

Tác giả

Phan Văn Sơn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ	viii
TRÍCH YẾU CỦA LUẬN VĂN	ix
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu đề tài.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
Chương 1. TỔNG QUAN NGHIÊN CỨU	4
1.1. Cơ sở lí luận của đề tài.....	4
1.1.1. Khái niệm rừng, Quản lý bảo vệ rừng, quản lý rừng bền vững	4
1.1.2. Đặc điểm và phân loại rừng	5
1.1.3. Nguyên tắc hoạt động lâm nghiệp, nguyên tắc bảo vệ và phát triển rừng	6
1.2. Cơ sở thực tiễn	8
1.2.1. Tổng quan vấn đề nghiên cứu trên thế giới	8
1.2.2. Tổng quan vấn đề nghiên cứu ở Việt Nam	13
Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	29
2.1. Khái quát chung về địa bàn nghiên cứu	29
2.1.1. Điều kiện tự nhiên.....	29
2.1.2. Đặc điểm kinh tế xã hội	32
2.1.3. Đánh giá chung về điều kiện kinh tế - xã hội	37

2.2. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	39
2.2.1. Đối tượng nghiên cứu.....	39
2.2.2. Phạm vi nghiên cứu.....	39
2.3. Nội dung nghiên cứu.....	39
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	40
2.4.1. Phương pháp thu thập số liệu.....	40
2.4.2. Phương pháp tổng hợp, xử lý và phân tích thông tin.....	42
2.5. Các chỉ tiêu nghiên cứu.....	43
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN.....	44
3.1. Thực trạng công tác quản lý, bảo vệ, sử dụng rừng tại huyện Tân Sơn, tỉnh Phú Thọ.....	44
3.1.1. Thực trạng công tác quản lý, bảo vệ và sử dụng rừng.....	44
3.1.2. Những diễn biến về diện tích và chất lượng rừng tại khu vực nghiên cứu.....	53
3.2. Hoạt động QLBRV tại Hạt kiểm lâm Tân Sơn.....	54
3.2.1. Công tác tuyên truyền giáo dục pháp luật.....	54
3.2.2. Công tác phòng cháy chữa cháy rừng.....	57
3.2.3. Công tác tuần tra phát hiện xử lý vi phạm.....	60
3.2.4. Đánh giá công tác quản lý, bảo vệ rừng trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	61
3.2.5. Phân tích SWOT cho công tác quản lý, bảo vệ rừng trên địa bàn huyện Tân Sơn.....	63
3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý, bảo vệ rừng.....	65
3.3.1. Mối quan tâm của các bên liên quan đến công tác quản lý, bảo vệ rừng.....	66
3.3.2. Mức độ quan trọng của các bên liên quan đến công tác quản lý, bảo vệ rừng.....	67
3.3.3. Mức độ ưu tiên của các giải pháp quản lý bảo vệ và phát triển rừng.....	69
3.3.4. Tác động của quản lý, bảo vệ rừng.....	70

3.4. Những thuận lợi, khó khăn, kiến nghị trong công tác quản lý, bảo vệ rừng tại huyện Tân Sơn	74
3.4.1. Thuận lợi	74
3.4.2. Khó khăn, kiến nghị	74
3.5. Đề xuất các giải pháp tăng cường công tác quản lý, bảo vệ rừng	78
3.5.1. Giải pháp về kinh tế	78
3.5.2. Giải pháp về chính sách	78
3.5.3. Giải pháp về xã hội	79
3.5.4. Giải pháp về khoa học công nghệ	79
KẾT LUẬN, KIẾN NGHỊ	80
TÀI LIỆU THAM KHẢO	82
PHỤ LỤC	85

DANH MỤC CÁC TỪ VIẾT TẮT

TT	Từ viết tắt	Nguyên nghĩa
1	ĐDSH	Đa dạng sinh học
2	HĐND	Hội đồng nhân dân
3	ITTO	Tổ chức gỡ nhiệt đới quốc tế
4	KBVR	Khoán bảo vệ rừng
5	KHHGD	Kế hoạch hóa gia đình
6	QHLN	Quy hoạch lâm nghiệp
7	QLBVR	Quản lý bảo vệ rừng
8	QLRBV	Quản lý rừng bền vững
9	RTN, RT	Rừng tự nhiên, rừng trồng
10	RTN, RT	Rừng tự nhiên, Rừng trồng
11	SXLN	Sản xuất lâm nghiệp
12	THPT-THBT	Trung học phổ thông - trung học bổ túc
13	UBND	Ủy ban nhân dân
14	VQG	Vườn quốc gia

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1.	Dân số, mật độ dân số, tỷ lệ tăng dân số tại huyện Tân Sơn năm 2019	32
Bảng 3.1.	Hiện trạng rừng và đất lâm nghiệp giai đoạn 2015 - 2019	47
Bảng 3.2.	Diện tích rừng phân theo chủ quản lý giai đoạn 2015 - 2019	50
Bảng 3.3.	Trữ lượng, năng suất, độ che phủ rừng giai đoạn 2015 - 2019	51
Bảng 3.4.	Biến động tài nguyên rừng tại địa bàn nghiên cứu	53
Bảng 3.5:	Kết quả thực hiện công tác tuyên truyền giai đoạn 2015 - 2019	55
Bảng 3.6.	Số vụ cháy rừng và mức độ thiệt hại do cháy rừng gây ra	58
Bảng 3.7.	Tổng hợp số vụ vi phạm pháp luật	60
Bảng 3.8.	Phân tích SWOT cho công tác quản lý, bảo vệ rừng	63
Bảng 3.9.	Các yếu tố ảnh hưởng đến công tác quản lý và bảo vệ rừng	65
Bảng 3.10.	Mối quan tâm của các bên liên quan đến công tác QLBV rừng	67
Bảng 3.11.	Mức độ quan trọng của các bên liên quan đến công tác quản lý bảo vệ rừng	68
Bảng 3.12.	Mức độ ưu tiên của các giải pháp quản lý, bảo vệ và phát triển rừng	69
Bảng 3.13.	Cơ cấu thu nhập bình quân của một hộ gia đình tại khu vực nghiên cứu	70
Bảng 3.14.	Nhận thức của người dân trong quản lý bảo vệ rừng	71
Bảng 3.15.	Nhu cầu gỗ bình quân một năm của cộng đồng tại khu vực nghiên cứu	72
Bảng 3.16.	Ảnh hưởng của rừng đến môi trường	73
Bảng 3.17.	Tổng hợp khó khăn, kiến nghị trong công tác quản lý, bảo vệ rừng	75

DANH MỤC CÁC BIỂU ĐỒ, HÌNH VẼ

Hình 2.1. Vị trí địa lý huyện Tân Sơn.....	29
Hình 3.1. Sơ đồ về cơ cấu tổ chức lực lượng QLBNR huyện Tân Sơn.....	44
Hình 3.2. Hội nghị tuyên truyền, phổ biến giáo dục về lâm nghiệp cho người dân trên địa bàn huyện Tân Sơn	54
Hình 3.3. Diễn tập phòng cháy chữa cháy rừng cấp huyện năm 2019	57